

DERES PETRONELLA*

Bűnüldözési prioritások az Európai Unióban

Absztrakt

Az Európai Unió 2021-ben elfogadta a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó, következő négy évre szóló prioritásait, amelyek megvalósítására 2022 és 2025 között kerül sor az EMPACT (*European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats*) keretén belül. A tanulmány az EMPACT feladatrendszerének vázlatán túl áttekinti a szervezett bűnözés elleni uniós küzdelem 2018–2021 között elért főbb eredményeit. Ez követően a tanulmány gerincét képező, az EU 2022–2025. évi, a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos tíz bűnüldözési prioritását értékeli – kiemelve az időközi aktuális eseményeket, az operatív, illetve jogalkotási eredményeket –, különös figyelemmel néhány prioritás (a nagy kockázatot jelentő bűnözői hálózatok, a kibertámadások, a gyerekek szexuális kizsákmányolása) témakörére, tekintettel az Országos Kriminológiai Intézet vagyoni visszaszerzéssel kapcsolatos empirikus kutatásának észrevételeire is.

Kulcsszavak: *EMPACT, szervezett bűnözés, kiberbűnözés, gyerekek szexuális kizsákmányolása, vagyoni visszaszerzés*

Abstract

Criminal priorities in European Union

In 2021, the European Union adopted its priorities in the fight against serious and organised crime for the next four years, to be implemented between 2022 and 2025 under the EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats). In addition to an outline of EMPACT's terms of reference, the study reviews the main achievements of the EU's fight against organised crime in 2018–2021. It then assesses the ten EU law enforcement priorities for the fight against serious and organised crime 2022–2025, which form the backbone of the study, highlighting interim current events and operational and legislative achievements, with a particular focus on the themes of some of the priorities (high-risk criminal networks, cyber-attacks, sexual exploitation of children), taking into account the findings of the empirical research on asset recovery conducted by the Hungarian National Institute of Criminology too.

Keywords: *EMPACT, organised crime, cybercrime, sexual exploitation of children, asset recovery*

---

* Dr. Deres Petronella PhD, tudományos főmunkatárs, OKRI. ORCID: 0000-0001-9357-4350.

Alapvetések

Az EMPACT

Az Európai Bizottság 2021. április 14-én előterjesztette a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló új uniós stratégiát, amely a bűnüldözési és igazságügyi együttműködés szorosabbá tételére, a szervezett bűnözői struktúrák és a kiemelten kezelendő bűncselekmények üldözésére, a bűncselekményekből származó jövedelmek felszámolására és a technológiai fejlődésre adandó aktuális válaszokra összpontosít.¹ A biztonságra vonatkozó uniós stratégiában (DERES, 2022: 29–30) vázoltak célja, hogy mindenki biztonságban élhessen Európában.

Ezt követően 2021 májusában az EU elfogadta a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó, a következő négy évre szóló prioritásokat. Ezek megvalósítására 2022 és 2025 között kerül sor egy uniós kezdeményezés, a Bűnügyi fenyegetettség elleni európai multidiszciplináris platform (a továbbiakban: EMPACT) keretén belül.

Az EMPACT-program az Európai Unió hatálya alatt, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni hatékony fellépés sürgetése érdekében létrehozott olyan feladatrendszer, amelynek keretében számos eltérő prioritáshoz kapcsolódóan közös munkát végeznek az erre kijelölt EMPACT nemzeti szakértők az Europollal együtt (lásd részletesen HEGYALJAI, 2014; SZONGOTH – VETTER, 2018; GYARAKI, 2019).

Az EMPACT célja az EU-t érintő legfontosabb bűnügyi fenyegetések kezelése. Irányítói a tagállamok, keretében pedig számos ügynökség és partner működik együtt, többek között:

- bűnüldöző hatóságok;
- az EU intézményei, ügynökségei és szervei;
- köz- és magánjogi szervezetek;
- érintett nem uniós országok.

A multidiszciplinaritás keretében a rendőrségen, ügyészségen túl együttműködési lehetőséget kínál a bűnüldözésen, a büntető igazságszolgáltatáson kívüli szervezeteknek is. Az EMPACT a bűnözés kezelésének teljes spektrumát kínálja: kiterjed megelőző és megtorló intézkedésekre, valamint operatív és stratégiai intézkedésekre is. A bűnözői hálózatoknak, ezek struktúráinak és üzleti modell-

---

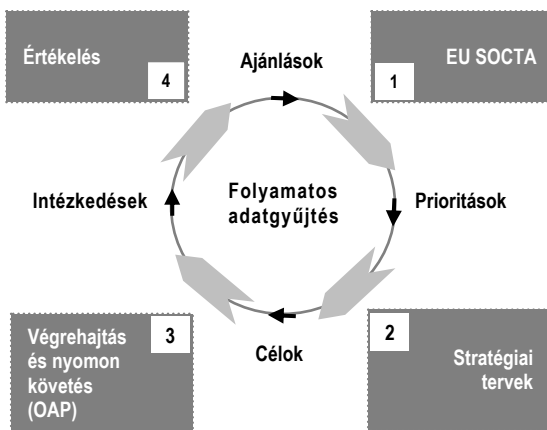
¹ A stratégia az Europol által 2021. április 12-én közzétett, a súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségére vonatkozó legutóbbi négyéves értékelésen alapul. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0170&qid=1632306192409>.

jeinek felszámolására irányuló közös operatív fellépéseket hajt végre. A leggyakoribb az összehangolt, közös akciók, akciónapok, végrehajtások megszervezése, amely valamennyi részt vevő tagországtól konkrét operatív felderítések és/vagy nyomozások lefolytatását, összehangolt házkutatások, elfogások végrehajtását várja.

Az EMPACT végrehajtására először 2012–2013-ban került sor. Ezt az időszakot két teljes négyéves ciklus követte 2014 és 2017, illetve 2018 és 2021 között.

2021 februárjában az uniós országok úgy döntöttek, hogy az EMPACT-ot a súlyos és a szervezett bűnözés elleni küzdelem állandó eszközévé teszik.

Az EMPACT tevékenysége továbbra is négyéves ciklusokra tagolódik, ezek a bűnügyi fenyegetések értékelésével és az uniós bűnüldözési prioritások elfogadásával veszik kezdetüket. Ezután minden egyes prioritáshoz éves operatív cselekvési terv készül, amelyet végrehajtanak és nyomon követnek. A négyéves ciklusok végén az operatív cselekvési tervek végrehajtását és eredményeit független értékelésnek vetik alá, és az értékelés megállapításait figyelembe veszik a következő ciklus kidolgozása során (1. számú ábra).

1. számú ábra: Az EU szakpolitikai ciklusai

A szervezett bűnözés elleni uniós küzdelem eredményeinek vázlata (2018–2021)²

Az EMPACT-nak köszönhetően 2018 és 2021 között jelentős eredmények születtek,³ ezt az 1. számú táblázatban foglaljuk össze.

1. számú táblázat
Főbb eredmények 2018–2021

Letartóztatások	31 584	
⇒ Okmányokkal való visszaélés	11 341	lefoglalt okmány
⇒ Migránsokat érintő embercsempészés	9 862	letartóztatott személy
⇒ Lopás és betörés	69 426	lefoglalt kulturális tárgy
⇒ Kábítószer-kereskedelem	171	tonna lefoglalt kábítószer
⇒ Környezeti bűnözés	167 452	tonna lefoglalt hulladék
⇒ Bűncselekményből származó jövedelmek	69 800 000	euró lefoglalása
⇒ Jövedéki adóval kapcsolatos csalás	2 200 000 000	szál lefoglalt cigaretta
⇒ Tűzfegyverek tiltott kereskedelme	16 607	lefoglalt tűzfegyver és fegyver
⇒ Kézpénz-helyettesítő fizetési eszközökkel való visszaélés	≈ 73 500 000	euró megelőzött veszteség
⇒ Emberkereskedelem	17 688	potenciális áldozat azonosítása

Az EU 2022–2025. évi, a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos bűnüldözési prioritásai

Az Európai Tanács (a továbbiakban: tanács) által elfogadott 10 uniós bűnüldözési prioritás az Europol által készített, az EU súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegettségének értékelésében (SOCTA) szereplő ajánlásokon alapul, de egyéb stratégiai dokumentumokat, értékeléseket és szakpolitikákat is figyelembe vesz.⁴

A tíz prioritáson túl *horizontális célként* jelenik meg a *megettévesztő és hamis okmányok előállítására és rendelkezésre bocsátására elleni küzdelem*, mivel az okmányokkal való visszaélés számos bűncselekmény nélkülözhetetlen előfeltétele.

²Lásd részletesen: <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/eu-fight-against-organised-crime-2018-2021/>; <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom?type=209>.

³https://www.consilium.europa.eu/media/58310/2022_291_empact-factsheets-2021_web_final.pdf.

⁴<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/hu/pdf>;

<https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2021/05/26/fight-against-organised-crime-council-sets-out-10-priorities-for-the-next-4-years/>.

1. prioritás: a nagy kockázatot jelentő bűnözői hálózatok

Az Európai Unióban működő szervezett bűnözői csoportok⁵ közel fele egy központi csoport köré szerveződik, 40 százalékuk hierarchikusan épül fel, 17 százalékuk pedig lazán szerveződő hálózat. Ezért kulcsfontosságú a szervezett bűnözői struktúrák felszámolásának fokozása (BOLYKY – SÁRIK, 2021). Ennek keretében egyrészt azokat a csoportokat kell megcélózni, amelyek magasabb kockázatot jelentenek Európa biztonságára, másrészt pedig a bűnszervezetek ranglétráinak magasabb fokán álló személyeket (VIRÁG, 2022).

Az EU különleges figyelmet fordít a korrupció⁶ (KÓ, 2021), erőszak, tűzfegyverek, pénzmosás (BARABÁS – IRK, 2001) területén tevékenykedő csoportokra.

Ide kapcsolódóan három fontos témakört emelnék ki.

- I. A legutóbbi SOCTA-becslés szerint az összes bűnszervezet 65 százaléka áll különböző állampolgárságú tagokból, harmadukban a tagok ugyanazon ország állampolgárai; a bűnszervezetek több mint 70 százaléka háromnál több országban aktív (tehát majd 30 százaléka csak egy vagy két országban folytatja tevékenységét).

Az utcai bandák és a fiatalokból álló bandák esetében például a bűnszervezet tevékenysége egy országra vagy ennél kisebb területekre korlátozódik, jellemző továbbá, hogy az unióban a bűnszervezetek fragmentáltak, és ez a csoportok számának növekedéséhez vezet.

Ezek a kisebb csoportok egyre gyakrabban utcai bandákként működnek és egy adott, viszonylag kis (kül)városi környéket tartanak „felügyeletük alatt”, és onnan szervezik be új tagjaikat (RICCARDI, 2018). Természetesen kapcsolódnak a nemzetközi bűnözéshez, de profiljuk elsősorban helyi jellegű; az utcai bandák jellemzően részt vesznek a kábítószer-kereskedelemben és ellenőrzik a helyi drogpiacon, de a nagykereskedelmi ellátás más bűnszervezetek feladata⁷ (MCLEAN et al., 2018). Olyan vélemény is van, amely szerint a szervezett bűnözés minden esetben alapvetően helyi jellegű, abban az értelemben, hogy a közös helyi érdekek által meghatározott helyi kereskedelmi kapcsolatokról fejlődik (HOBBS, 1998).

---

⁵ A témáról lásd többek között KORINEK, 2018.

⁶ Lásd aktuálisan az Országos Kriminológiai Intézet által vezetett, *Korrupciós kockázat, kockázatos korrupció? A csekély súlyú és nagy volumenű korrupció elhatárolási szempontjai* című, a 2021–2022-ben megvalósult CRITCOR nemzetközi projektet: <https://www.okri.hu/index.php/kutatas/projektek>.

⁷ <https://www.gov.uk/government/publications/help-young-people-avoid-involvement-in-serious-and-organised-crime>.

Ha a helyi szervezett bűnözésre kellő figyelmet fordítunk, annak megvan az az előnye, hogy segít áthelyezni a hangsúlyt a nehezen azonosítható nemzetközi szereplők üldözéséről a helyi szinten zajló toborzás megelőzésére, valamint az áldozatok és a környékbeliek védelmére (CROCKER et al., 2019: 443; AERTS, 2021).

II. 2022 őszén az Európai Unió rendőrségi együttműködési szervezetei, a Célkörözési Egységek Európai Hálózata (ENFAST) és az Europol a lakosság segítségét is kérte a tagországok által körözött legveszélyesebb bűnözők felkutatásában. Ekkortájt közel száz – különböző bűnszervezetekhez köthető – ember szerepelt a szervezet honlapján, a „*Ledontheted őket – #GameOver*” szlogenű akció a bűnszervezetek „megdöntését” célozza. Kiemelték, hogy a bűnözői hálózatokon belül főszerepet játszó elkövetők elfogásával az illetékes uniós hatóságok a bandák teljes felszámolására törekednek.

III. Oroszország Ukrajna elleni katonai agressziója: az uniós tagállamok belügyminiszterei 2022. március 28-án támogatták az EMPACT annak érdekében történő mozgósítását, hogy a tagállamok segítséget kapjanak az olyan bűnözők elleni fellépéshez, akik visszaélnak az ukrajnai háborús helyzettel. Az uniós bűnüldözési prioritások – mint például az emberkereskedelem, a bűncselekményből származó jövedelem, pénzmosás és vagyonvisszaszerzés, az új pszichoaktív anyagok és a szintetikus kábítószeres, valamint a nagy kockázatot jelentő bűnözői hálózatok – közé néhány veszélyhelyzeti intézkedés is bekerült.

Jellemző bűncselekmények konfliktus-/krízishelyzetekben:

- emberkereskedelem;
- online csalás;
- kibertámadások;
- a menekültek támogatását szolgáló pénzeszközökkel való visszaélés;
- fegyverkereskedelem.

2. prioritás: kibertámadások

A kibertámadások és a kiberbűncselekmények Európa-szerte egyre gyakoribbá és kifinomultabbá válnak, ez a tendencia a jövőben várhatóan tovább erősödik.

Az EU azon dolgozik, hogy erősebb eszközökkel küzdjön a kiberbűnözés ellen, és ennek keretében a 2022–2025 közötti időszakban különösen az interneten speciális bűnözői szolgáltatásokat kínáló kiberbűnözőket állítja célkeresztbe.

- 2019-ben a *Maze ransomware* zsarolóvírus mögött álló kiberbűnözői csoport egy weboldalon közzétette a nem vagy túl későn fizető áldozatai adatait. Az első szivárogtató oldal után újabbak jöttek, a kettős zsarolás gyakorlata pedig széles körben elterjedt, felívelt a ransomware eszközök iránti kereslet, erre a kiberárvilág új modell bevezetésével válaszolt. A támadások technológiai összetettségét elfedő *cybercrime-as-a-service* (CaaS) használatra kész eszközöket, például trójai és zsarolóvírusokat, robothálokat kínál szolgáltatásként a kiberbűnözőknek, akik így sokkal könnyebben indíthatnak támadásokat, ráadásul az azonosításukat is megnehezíti.⁸
- 2022 novemberében egy a Semmelweis Egyetemen tartott tudományos előadáson a Nemzeti Kibervédelmi Intézet igazgatója elmondta, hogy az egészségügyi szektor, a kiberbiztonság szempontjából kritikus infrastruktúrájának minősülő kórházak kifejezetten elsődleges célpontjai a zsarolóvírus-támadásoknak. Számuk az elmúlt egy évben 60-70 százalékkal ugrott meg világszerte (az Egyesült Államokban kiemelten, de magyarországi szervezetet is ért ilyen támadás) (SZABÓ, 2022).

Az eset IT-biztonsági szakemberek elemzése szerint „a kártevőkhöz kapcsolódó iparág már nem egy új, innovatív trend, hanem inkább a szoftvergyártókhöz hasonlít. Ez azt jelenti, hogy a kiberbűnözők által kínált szoftverek, termékek és szolgáltatások leginkább az értékesítés, a marketing és a terjesztés révén válnak nyereségessé. Pénzügyi adatok, egészségügyi társadalombiztosítási információikkal a csalók jelentős károkat okozhatnak nekünk, de családi, munkahelyi adataink ellopásával is megzsarolhatnak bennünket, illetve ezeket az információkat egy későbbi testre szabott célzott támadásban is felhasználhatják ellenünk.”⁹

Visszaulva az EMPACT-ra, a korábbi évekből a konkrét műveleti munka és a bűnmegelőzés összekapcsolására jó példa „az EMPACT-CYBER AAIS együttműködés keretében végrehajtott egyik közös akció, amelynek célja a közepesen felkészült, információs rendszerek elleni támadásokat végrehajtó, fiatalabb bűnelkövetők felderítésére és elfogására irányuló nyomozások lefolytatása és az elkövetők elszámoltatása mellett egy olyan bűnmegelőzési kampány indítása volt, amely az informatikában jártas fiatalokat célozta. Az akció keretében több olyan, jellemzően fiatalkorú vagy fiatal felnőtt elkövető beazonosítása és elfogása történt meg, akik weblapok elleni túlterheléses, vagy különböző, adatlopásokat megvalósító támadásokat hajtottak végre. Az akcióhoz kapcsolódó, Cyber Crime vs. Cyber Security: What will you choose? (Kiberbűnözés vagy kiberbizton-

⁸ <https://www.bluevoyant.com/resources/unintended-consequences-of-ransomware>.

⁹ <https://www.digitalhungary.hu/e-volution/Penzben-alig-kifejezhető-esszel-alig-felfoghatóság-nagysagu-karokat-okoznak-a-kiberbunozok/8237/>. Lásd továbbá BÖRÖCZ, 2021.

ság: Mit választasz?) elnevezésű kampány arra biztatta a fiatalokat, hogy a kiberbűnözői életmód helyett a civil szférában, informatikai vállalatoknál vagy akár a kiberbűnözés ellen küzdő rendvédelmi szerveknél kamatoztassák a számítástechnikai tudásukat” (SZONGOTH – VETTER, 2018).

3. prioritás: emberkereskedelem

Az Európai Unió számos intézkedést hozott ugyan az emberkereskedelem megakadályozása és az áldozatok védelme érdekében, azonban az elkövetkező időszakban még többet kell tenni az emberkereskedelmet folytató bűnelkövetői hálózatok felszámolása és különösen azon elkövetők kézre kerítése érdekében, akik

- kiskorúakat zsákmányolnak ki;
- erőszakot alkalmaznak az áldozatokkal és családjikkal szemben, vagy erőszakkal fenyegetik őket;
- az interneten cserkészik be áldozataikat és ott hirdetik szolgáltatásaikat (WINDT, 2021).

Csak 2021-ben 3108 elkövetőt tartóztattak le, és 35 millió eurót foglaltak le az uniós fellépésnek köszönhetően.

4. prioritás: gyerekek szexuális kizsákmányolása

⇒	68 ország adatszolgáltatása alapján
⇒	30 251 azonosított áldozat
⇒	7 azonosított áldozat naponta (átlagban)
⇒	13 794 azonosított elkövető

2. számú ábra: Gyerekek szexuális kizsákmányolására vonatkozó nemzetközi adatok

Forrás: Interpol–International Child Sexual Exploitation (ICSE) adatbázis (2022. július)

Annak ellenére, hogy a 2011-ben elfogadott irányelv uniószerre büntetendővé teszi a gyerekek szexuális bántalmazását és kizsákmányolását, valamint a gyerekek szexuális bántalmazását ábrázoló anyagokat, egyértelmű, hogy az EU továbbra sem tudja megvédeni a gyerekeket attól, hogy ilyen cselekmények áldozatává váljanak, az *online dimenzió e tekintetben különös nehézséget okoz*.¹⁰

Az Európai Bizottság 2020. július 24-én elfogadta a gyerekek szexuális bántalmazása elleni hatékonyabb küzdelmet célzó uniós stratégiát, amely átfogó választ ad a gyerekek online és offline szexuális bántalmazásának növekvő ve-

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0209&from=EN>.

szélyére, a megelőzés, a nyomozás és az áldozatoknak nyújtott segítség javítása révén. Ezt a célzott stratégiát más, kiegészítő erőfeszítések is kísérik.

2021. március 24-én az Európai Bizottság elfogadta az átfogó uniós gyermekjogi stratégiát, amely megerősített intézkedéseket javasol a gyerekeknek az erőszak minden formájával, többek között az online bántalmazással szembeni védelme érdekében. Emellett felkéri a vállalatokat, hogy folytassák a jogellenes online tartalmak felderítésére, bejelentésére és eltávolítására irányuló erőfeszítéseiket.

Egyes szolgáltatók önkéntesen már használnak erre szolgáló technológiákat. A szolgáltatók által hozott intézkedések azonban igen eltérők: a bejelentések túlnyomó többsége csupán néhány szolgáltatótól származik, a szolgáltatók jelentős része nem tesz lépéseket. Az uniós bűnüldöző hatóságokhoz a szolgáltatóktól érkező bejelentések minősége és relevanciája szintén jelentős eltéréseket mutat.

Ugyanakkor például az Egyesült Államokban az amerikai szolgáltatók az El-tűnt és kizsákmányolt gyerekekkel foglalkozó nemzeti központnak (NCMEC) kötelesek bejelenteni, ha az általuk nyújtott szolgáltatásokon keresztül gyerekek szexuális bántalmazásáról szereznek tudomást.

Közben az EU az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv egyes rendelkezéseitől eltérve ideiglenes szabályokat¹¹ fogadott el, amelyek lehetővé teszik a webmail-szolgáltatásokat és üzenetküldési szolgáltatásokat nyújtóknak, hogy továbbra is a) felderíthessék a gyerekek online szexuális bántalmazásának eseteit; b) valamint folytathassák a *grooming*ot megakadályozó technológiák alkalmazását (a *grooming* gyerekek behálózása, [online] megkönyéke-

---

¹¹ 2020 decemberében hatályba lépett az átfogó Európai Elektronikus Hírközlési Kódex (EEHK), amely új fogalom meghatározást vezetett be az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozóan. Ez a meghatározás magában foglalja az üzenetküldési szolgáltatásokat is tartalmazó „számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatásokat” (NI-ICS). Egyes NI-ICS-szolgáltatók speciális technológiákat használnak a gyerekek szexuális zaklatását ábrázoló anyagok felderítéséhez, hogy azokat szolgáltatásaikból eltávolítsák és büntetőeljárás lefolytatása céljából bejelentésük a bűnüldöző hatóságoknak. Mivel a kommunikációnak és a személyes adatoknak az elektronikus hírközlési ágazatban való titkosságát biztosító 2002. évi elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv az elektronikus hírközlési szolgáltatásoknak a kódexben szereplő fogalom meghatározására támaszkodik, az NI-ICS-szolgáltatás jelenleg az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv titoktartási szabályai, nem pedig az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) hatálya alá tartozik. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv azonban – ellentétben az általános adatvédelmi rendelettel – nem nyújt jogalapot a tartalom és a forgalmi adatok *önkéntes alapon* történő kezelésére a gyerekek szexuális zaklatásának felderítése céljából. Ezért az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv hatálya alá tartozó szolgáltatások esetében külön eltérésre volt szükség ahhoz, hogy ezek a tevékenységek folytatódhassanak. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8468-2021-REV-1/en/pdf>.

zése¹²: a szexuális ragadozók bizalmi és érzelmi kapcsolatot alakítanak ki a gyerekekkel annak érdekében, hogy manipulálhassák, kihasználhassák és bántalmazhassák őket).

Az Európai Bizottság ezen kívül 2022 májusában javaslatot tett egy a gyerekek online szexuális bántalmazása és kizsákmányolása elleni küzdelmet célzó új jogszabályra: az úgynevezett *chatkontroll javaslat* az emberek magánbeszélgetéseibe való betekintésre jogositana fel uniós szervezetet. A javasolt jogszabály kiegészíti a gyerekekről internetre vonatkozó új európai stratégiát, amelynek célja, hogy biztonságos digitális élményeket teremtsen a gyerekek számára, és elősegítse a digitális önrendelkezést.

Ez a rendeletjavaslat¹³ többek között

- a szolgáltatók számára *kötelezővé teszi* – egy automatizált eljárásrend alkalmazása révén – a gyerekek szexuális bántalmazását ábrázoló anyagok, továbbá a *grooming* felderítését, bejelentését, letiltását és a szolgáltatásaikból történő eltávolítását (az érintett szolgáltatók különösen a Google, az Apple, a Meta által üzemeltetett WhatsApp és az Instagram);
- ezen kívül létrehozza a gyerekek szexuális bántalmazásával foglalkozó uniós központot (EU Centre on Child Sexual Abuse), amely lehetővé teszi az új rendelet végrehajtását (feladata a gyermekek szexuális zaklatásának, bántalmazásának megelőzése és az ellene folytatott küzdelem, valamint az áldozatok támogatása) (BARABÁS et al., 2021). A központ adatbázist tervez vezetni az ilyen anyagok és a *grooming* esetek mutatóiról, tartja a kapcsolatot a szolgáltatókkal, tárolja, kezeli és elemzi a megszerzett bizalmas információkat, hogy az uniós adatvédelmi szabályokkal összhangban segítse a vállalatokat a gyerekbántalmazás felderítésében. Támogatást nyújt továbbá a nemzeti bűnüldözésnek és az Europolnak azáltal, hogy felülvizsgálja a szolgáltatóktól érkező bejelentéseket, és gyorsan eljuttatja azokat a bűnüldöző hatóságokhoz.¹⁴ Segíti az áldozatokat abban, hogy a magánéletük védelme érdekében eltávolíttassák a róluk készült képeket és videókat.

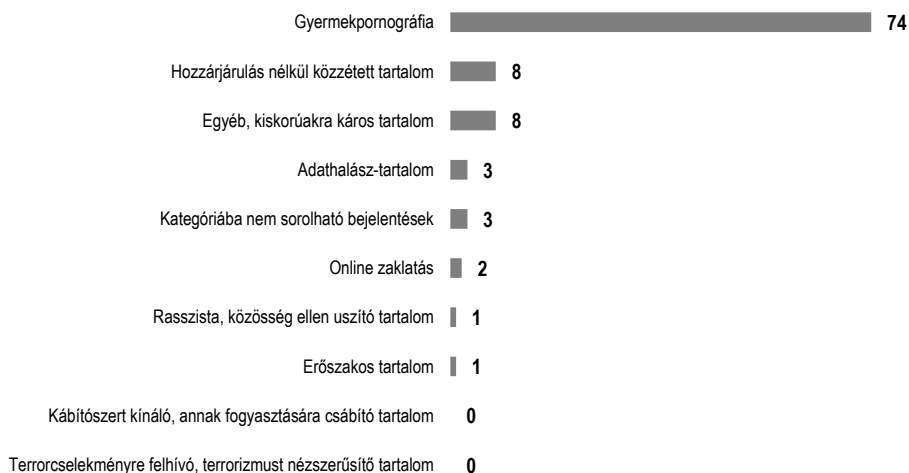
¹² A fogalom – hivatalos instrumentumokban is előforduló – „elcsábítás” megnevezésű magyarra fordítását nem tartom szerencsésnek, álláspontom szerint sem a cselekmény tárgyi oldali elemei, sem az elkövető célzata, s különösen az áldozat kiskorúsága, kiszolgáltatottsága nem indokolja ennek a kifejezésnek a használatát.

¹³ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:13e33abf-d209-11ec-a95f-01aa75ed71a1.002-3.02/DOC_1&format=PDF.

¹⁴ A központ a téves felderítés és bejelentés kockázatának minimalizálása érdekében fogja ellenőrizni a szolgáltatók által a gyerekek potenciális online szexuális bántalmazásával kapcsolatban tett bejelentéseket, mielőtt azokat megosztaná a bűnüldöző hatóságokkal és az Europolal.

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: bizottság) javaslata elismeri, hogy a privát kommunikáció megfigyelése „több szinten is beavatkozást jelent a felhasználók alapjogaiba”. Vannak olyan álláspontok, melyek szerint az EU Alapjogi Chartájával és az irányadó bírói gyakorlattal kerülne konfliktusba az a szabályozási megoldás, amely általánosságban, különbségtétel nélkül engedélyezné a magánszféra tartományába eső tartalmak monitorozását (COLNERIC, 2021). Egyes szervezetek véleménye szerint a monitorozás csak abban az esetben megfelelő, ha az érintett személy eleve gyanúba keveredett.

A bizottság álláspontja szerint a közösségi platformok mára mintegy „virtuális közösségi terekké” váltak, ezeken a felületeken a magánélethez való jog érvényesülése csekélyebb. Az Európai Parlament és az Európai Tanács hozza meg majd a végső döntést arról, hogy a jogszabály mely tartalommal válik érvényessé és alkalmazandóvá.

3. számú ábra: A 2021-ben beérkezett bejelentések megoszlása (%)

Forrás: Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) internetes tájékoztató és segítségnyújtó szolgálata, az Internet Hotline adatai szerint is megdöbbentők a számok: a 2021-es bejelentések több mint 70 százaléka gyermekpornográfia (SZABÓ – CSAPUCHA, 2020a; 2020b) kategóriában érkezett, de megháromszorozódott a kiskorúak védelmében érkező bejelentések száma is¹⁵ (3. számú ábra).

¹⁵ <https://nmhh.hu/internethotline/>.

A gyermekpornográf tartalmak többségét továbbra is amerikai, valamint holland szervereken tárolják. Kizárólag Európát vizsgálva, a korábbi években elenyésző volt a Magyarországon tárolt tartalmak aránya. 2021-ben azonban Magyarország is felkerült a térképre, és 0,55 százalékkal a 11. helyen szerepel az európai hosztoló országok listáján.¹⁶

Az INHOPE (International Association of Internet Hotlines) 2021-re vonatkozó jelentése¹⁷ szerint a gyerekek által saját magukról készített intim képekhez kapcsolódó visszaélések száma nemcsak 2021-ben volt magas, de a növekvő tendencia várhatóan 2022-ben is folytatódni fog. Az NMHH Internet Hotline elemzői szerint 2022 első félévében már egyértelműen észlelhető volt, hogy a „trend” itthon is elterjedt. Az Internet Hotline bevett gyakorlata szerint minden, a vizsgálata szerint feltételezetten gyermekpornográfiának minősülő tartalmat a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Kiberbűnözés Elleni Főosztályához továbbít. Az elemzők 2021-ben kifejezetten gyermekpornográfia miatt 1122 esetben fordultak a rendőrség munkatársaihoz.

5. prioritás: Migránsokat érintő embercsempészet

A 2015-ben kibontakozott menekültválság (BOLYKY et al., 2019) jelentős hatást gyakorol Európa bűnügyi helyzetére, mivel a bűnözői hálózatok egyre nagyobb mértékben vesznek részt a migránsok csempészésében (PÓCZIK, 2021).

A migránsok fizetnek azért, hogy eljuthassanak Európába, az őket érintő embercsempészés tehát igen jövedelmező és ráadásul alacsony lebukási kockázattal járó üzletágnak számít a bűnszervezetek világában. Becslések szerint ez a tevékenység 2015-ben 3-6 milliárd euró forgalmat generált világszerte, 2019-ben pedig az Európai Unióba vezető tengeri útvonalakon a forgalom meghaladta a 200 millió eurót.¹⁸

Az EU a következő időszakban különösképpen azokat az elkövetőket célozza, akik a fő migrációs útvonalakon segítő szolgáltatásokat nyújtanak.

A digitális technológiák elterjedése, valamint a közösségi média és a titkosított kommunikáció széles körű használata lehetőséget teremt az embercsempészek számára is.

---

¹⁶ https://nmhh.hu/cikk/231488/A_pandemia_alatt_itthon_is_megnott_a_gyermekonline_szexualis_kizsakmanyolasa.

¹⁷ <https://inhope.org/media/pages/articles/annual-reports/8fd77f3014-1652348841/inhope-annual-report-2021.pdf>.

¹⁸ https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/emsc_the_profits_of_smugglers_-_infographic.pdf.

Számtalan módon használják a rendelkezésre álló technológiákat elsősorban a szolgáltatások promotálására, másodsorban a hatóságok figyelmének kijátszására.

A rendelkezésre álló mobilalkalmazásokat toborzásra, kommunikációra, pénzáttalásra, az útvonalak tervezésére, dokumentumok és jegyek megosztására, valamint a bűnüldöző szervek nyomon követésére is igénybe veszik. Továbbá a kriptovaluták csempészhalozatok általi használatáról a közelmúltban egyre nagyobb mértékben számoltak be (GERRY – SHAW, 2019).

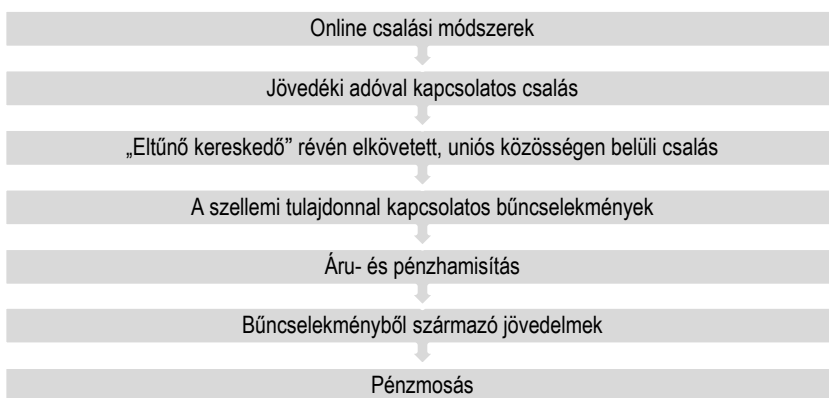
6. prioritás: kábítószer-kereskedelem

Az Európai Unióban a bűncselekmények 38 százaléka a kábítószer-kereskedelemhez kapcsolódik. A tiltott kábítószeres piac az Európai Unióban tevékeny szervezett bűnözői csoportok egyik legfőbb bevételi forrása, becsült éves kiskereskedelmi értéke legalább 30 milliárd euró. Az európai drogpiacon jellemző tendenciák a Covid–19-válság során tovább erősödtek (RITTER, 2020: 42).

Az EU fő célja e területen a kábítószer-kereskedelemben, ezen belül a cannabis, a kokain, a heroin, a szintetikus kábítószeres és az új pszichoaktív anyagok tiltott kereskedelmében és terjesztésében részt vevő bűnözői hálózatok felderítése és az ellenük való fellépés.

7. prioritás: csalás, gazdasági és pénzügyi bűncselekmények

A csalók a Covid–19-világjárvány alatt tőkét kovácsoltak a bizonytalanságból és a válság nyomán egyes termékek iránti növekvő keresletből. Az uniós közös nyomozó csoportok különleges figyelmet fordítanak a gazdasági bűnözés egyes területeire (4. számú ábra).

4. számú ábra: A gazdasági bűnözés kiemelt területei

A bűncselekményből származó jövedelmekkel kapcsolatban ki kell emelnünk a *vagyonvisszaszerzés* (DERES et al., 2022) intézményét.

Az *Országos Kriminológiai Intézetben* 2020–2021-ben a Legfőbb Ügyészség kezdeményezésére elvégzett kutatásunk (DERES, 2021) empirikus része egy országos kérdőíves vizsgálat eredményét összegzi a vagyon biztosításának kérdéskörét a vagyonvisszaszerzés kontextusában értékelve (a jó gyakorlatok, illetve esetleges anomáliák feltárása érdekében az ország valamennyi fő-ügyészségének, illetve járási ügyészségének részvételével), célja annak feltérképezése volt, hogy a jogalkalmazó ügyész hogyan értékeli a vizsgált kérdéskört a büntetőeljárásban, és milyen konkrét tapasztalata, véleménye van erről. Ezen a területen többéves gyakorlattal felvértezett eljáró ügyészek által kitöltött, a vizsgált témakörre kidolgozott kérdőívek értékelését végeztük el az empirikus vizsgálat keretében (összesen 159 kitöltött kérdőív alapulvételével).

Néhány észrevétel az empirikus kutatás eredményei alapján:

- A hazai jogalkalmazásban problémaként jelentkezik több esetben az egyes országokból történő nehézkes és időigényes adatszerzés, olykor az országok közötti együttműködés hiánya, a pénz útjának feltérképezése, az igazságügyi hatóságok erőforrásainak korlátozottsága.
- Több, főként költségvetési csalások miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban a vagyonvisszaszerzést akadályozó tényező, hogy a gazdagodás a bűncselekmény jellegéből adódóan a gazdasági társaságnál jelentkezik, így csak a társaságnál jöhet szóba vagyonelkobzás.¹⁹ Ha a Bkv. 95. alapján vagyonelkobzásnak lenne helye, de a társaság a büntetőeljárás időszakában már megszűnt, e helyzet további problémát generál (a bűncselekmény – a költségvetés kárára [nem bizonyítottan] gazdagodó – elkövetőivel szemben a NAV nem élhet polgári jogi igényrel, vagyonelkobzás alkalmazására nincs lehetőség).
- Problémát jelentenek a külföldi székhelyen (például Kazahsztán, Új-Zéland) bejegyzett, elérhetetlen befektetési szolgáltatók.
- A vagyonvisszaszerzést gyakran hátrányosan befolyásolja, hogy a bűncselekmény elkövetéséből származó hasznot az elkövető és családja feléli.
- Felmerül egyes lefoglalt vagyontárgyak, így például gépkocsik tárolási költségének, illetve a kisebb értékű gépjárművek biztosításának problematikája is.

---

¹⁹ Megjegyzés: ennek korlátja a Bkv. 95. számú kollégiumi véleményben megfogalmazott álláspont, ugyanakkor az adóhatósági marasztalást gyakran nem követi tényleges vagyonelvonás.

- A válaszadók általában hangsúlyozták az időtényező szerepének, az egyes hatóságok közötti hatékony kommunikáció fontosságát.
- Korábban problémás volt a sértettnek visszajáró számlapénz biztosítása, mivel sem a *freezing order*, sem az egyezmény nem nyújtott egyértelmű megoldást, az egyes országok gyakorlata is eltérő volt; az új befagyasz-tási rendelet orvosolja ezt a problémát, de erről még nincs számottevő tapasztalat.
- Az eljárás során nemcsak a SWIFT-kódos, hanem az egyéb utalások eredetét is ki kell vizsgálni további sértettek felkutatása érdekében.

Az empirikus kutatás eredményéből kitűnik, hogy a válaszadók kiemelten jó gyakorlatnak értékelik azt, hogy a nyomozó hatóság – az esetek túlnyomó részében – a jogszabályi keretekkel általában tisztában van, és – legalábbis a válaszok többségéből kitűnően – elvégzi a vagyonbiztosítást, továbbá hogy jellemzően a korábbinál nagyobb figyelmet fordít a vagyonvisszaszerzés lehetőségére különösen az ügyési utasításoknak, valamint a nyomozó hatóságok belső utasításainak, a módszertani segédleteknek, feladatterveknek köszönhetően.

Kiemelt észrevétel, hogy a kábítószer-kereskedelem büntette, illetve a pénzmosás miatt folyamatban lévő bűnügyekben általában már az eljárás elején megtörténnek a vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatos intézkedések, így azok többnyire nagyobb eredményességgel járnak, mint azokban az ügyekben, amelyekben a fenti intézkedésekre csak az eljárás későbbi szakaszában kerül sor. Pozitív változásként érzékelhető az is, hogy az új Be. által bevezetett előkészítő eljárás során lehetőség nyílt a felderítési tevékenység (leplezett eszközök) mielőbbi alkalmazására, ekként a vagyonelemek felkutatására és a nyomozás elrendelésével egyidejűleg azok haladéktalan biztosítására.²⁰

A jogalkalmazók többsége jó gyakorlatként említi az Eurojust segítségét, támogatását és közvetítő szerepét a társhatósággal történő kapcsolatfelvétel és együttműködés során, továbbá a társhatósággal e-mailek formájában folytatott közvetlen és gyors kommunikációt. Előfordult olyan eset is, hogy a rendeletet

---

²⁰ Ehhez kapcsolódóan lásd a bűncselekménnyel okozott kár biztosításával és a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésével összefüggő 2020. évi feladatok meghatározására vonatkozó országos rendőr-főkapitánysági feladattervnek a bűncselekményekből származó jövedelmek és a bűncselekményekhez kapcsolódó egyéb javak felkutatása, azonosítása és a vagyonbiztosítás érdekében teendő feladatokról szóló 20/2018. (V. 31.) ORFK utasításból (ORFK-utasítás) fakadó elsődleges feladatokról szóló I/1–2., illetve 4. pontjait. Megjegyzés: időközben hatályba lépett egy új instrumentum, a 32/2022. (X. 25.) ORFK utasítás a vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatos feladatokról.

a belső jogába még át nem ültető tagállam az itthon kibocsátott befagyasztási határozatot hagyományos jogsegélyként hajtotta végre.

A jogalkalmazók általában méltatják a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Vagyon-visszaszerzési Hivatal és a NAV szerveinek tapasztalatát, szakértelmét, a velük történő együttműködést, jó szakmai kapcsolatot, amely szintén elősegíti az eljárások hatékonyságát. Pozitív fejleményként értékelhető a vagyonfelderítés kiterjesztése családkutatás után a közeli hozzátartozókra.

A kutatás empirikus része érinti az új információs technológiák kérdését is: a kiberbűnözés elterjedésével megszorodtak a határon átnyúló elkövetési formák, amelyek magukkal hozták az alapcselekménytől különböző országokban megvalósuló pénzmosásokat (gyakran harmadik országok bevonásával), több bankszámlát felhasználva, a vagyon felderítését és visszaszerzését igen megnehezítve. Konkrét probléma az online szolgáltatóktól az adatok beszerzésének nehézsége, időigényessége, különös tekintettel a külföldi szervezetekre.

A kriptovalutákban tartott bűnös vagyon azonosítása és biztosítása a szóban forgó vagyonelem „tárolásának” sajátosságaiból adódóan rendkívül nehéz, e vagyonelemek felkutatása olyan speciális szakértelmet kíván mind a nyomozó hatóságoktól, mind az igazságszolgáltatás egyéb résztvevőitől, amely széles körű informatikai ismereteket feltételez. Mivel a jövőben egyre több olyan bűncselekmény várható, amelyben valamilyen módon előtérbe kerül a virtuális fizetőeszközökkel kapcsolatos nyomozás, az igazságszolgáltatás résztvevői birtokában kell hogy legyenek a szükséges háttérnek és szakértelemnek. A kriptovaluták felderítéséhez, biztosításához a jelenleg rendelkezésre álló jogi eszközrendszer sem feltétlenül elegendő. A kriptoeszközök a pénzügyi tranzakciók népszerű eszközei, teljes piaci értékük csak 2020-ban és 2021-ben a tízszeresére nőtt, az IMF szerint meghaladja a kétbillió dollárt. Az (EU) 2015/847 rendelet átdolgozására irányuló javaslat – amely kiterjeszti a nyomon követhetőségi követelményeket a kriptoeszközökre – a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet célzó négy jogalkotási javaslatból álló csomag része.²¹

---

²¹ A javaslat a pénztátalásokra vonatkozó jelenlegi rendelkezések mellett kiterjeszti a rendelet hatályát a kriptoeszköz-szolgáltatók által végrehajtott kriptoeszköz-átutalásokra is. 2021 decemberében az uniós tagállamok állandó képviselői megállapodtak az Európai Parlamenttel azon javaslattal kapcsolatban folytatandó tárgyalások céljából, amely a pénztátalásokat kísérő adatokra vonatkozó meglévő szabályok aktualizálására irányul. A tanács által az álláspontjában bevezetett módosítások követelményeket vezetnek be a kriptoeszköz-szolgáltatók és az önállóan kezelt tárcák közötti kriptoeszköz-átutalásokra vonatkozóan. Az álláspontban a tanács előírja továbbá, hogy a kezdeményezőre vonatkozó információk teljes körűnek a kriptoeszköz-átutalással együtt kell utaznia, függetlenül az ügylet összegtől.

8. prioritás: a magántulajdon elleni szervezett bűncselekmények

A magántulajdon elleni szervezett bűncselekmények a szervezett bűnözők által elkövetett cselekmények legszembetűnőbb formái, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak az emberekre és a szervezetekre. Az EU-ban évente több mint egymillió betöréses esetről érkezik bejelentés.²²

2020-ban a lakásbetörések és a közönséges lopások száma általánosságban csökkent, mivel a Covid-19 nyomán hozott korlátozások következtében az emberek több időt töltöttek az otthonukban. Az EU célja felszámolni a magántulajdon elleni szervezett bűncselekményeket elkövető bűnszervezeteket, és különleges figyelmet fordít az alábbiakra:

- szervezett betörések;
- lopások és rablások (NAGY, 2021);
- gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények;
- a kulturális javak tiltott kereskedelme (KÁRMÁN, 2018: 9; KÁRMÁN et al., 2019).

9. prioritás: környezeti bűnözés

A környezeti bűnözés a szervezett bűnözés egyik legnagyobb haszonnal kecsegtető válfaja a világon, amely nem csupán a környezetre, hanem az emberek egészségére is jelentős hatást gyakorol (TILKI, 2022a; 2022b). Az EU mindenképp előtt azon bűnözői csoportok ellen szándékozik fellépni, amelyek képesek magas szinten beszivárogni jogszerű üzleti struktúrákba, vagy saját vállalkozásokat alapítanak bűncselekményeik elősegítése érdekében.

A hazai álláspontok közül a vadvilági bűnözés elleni harccal kapcsolatban felmerült azon megállapítást emelném ki, amelyben a szerzők pontosan körülhatárolják, hogy mi biztosítaná az ilyen típusú bűnözői magatartások elleni hatékony fellépést; jelezve, hogy ennek megvalósításához jogalkotói aktivitásra feltétlenül szükség van. E speciális joganyag megalkotása során a vadvilági bűnözés jellemzőire, a bűncselekmény helyszínének jellegzetességeire kell fókuszálni: „A jövőben elengedhetetlennek tűnik a kompetenciahatárok kimunkálása; a bűnügyi helyszínelők speciális kiképzése; a forenzikus non-humán (genetikai) adatbázisok adattartalmának bővítése; a non-humán (genetikai) vizsgálatokat végző laboratóriumok olyan irányú fejlesztése, amely azokat a szakmai megfelelőség mellett a (genetikai) vizsgálatokkal szemben felállított kriminalisztikai standardok teljesítésére is alkalmassá teszi

²² https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Crime_statistics#burglaries_and_3_929_300_thefts_in_the_EU_in_2020.2C_the_lowest_numbers_since_2010.

(például akkreditáció). A genetikai vizsgálatok mellett a bűncselekmény helyszínén talált egyéb nyomok és anyagmaradványok vizsgálata, a begyűjtött információk, az érintett állatok állatorvosi vizsgálata alapján nyert adatok feldolgozása során a mesterséges intelligencia, a számítógépes modellezés lehetőségei is kiaknázzhatók. A cél, hogy a vadvilággal összefüggő kriminális cselekmények elleni küzdelem minősége és eredményessége ne maradjon alul az egyéb bűncselekmények üldözéséhez képest” (PÁDÁR et al., 2022: 1743–1744).

10. prioritás: tűzfegyverek tiltott kereskedelme

Az uniós tűzfegyverpiac továbbra is szerény méretű, 2019–2020-ban az uniós bűnüldöző hatóságok több mint 11 ezer tűz- és egyéb fegyvert foglaltak le. Az EU további lépéseket tesz annak érdekében, hogy felléphessen a tűzfegyverek tiltott kereskedelmében, terjesztésében és használatában részt vevő bűnözők ellen.

Összegzés

„A jövő bűncselekményeinek alakítását befolyásoló tényezők és ezek következményei közül néhányat már ma is ismerünk, néhányat pedig képesek vagyunk előre jelezni. Az Europol és más intézmények, szervezetek az általuk közreadott jelentésekben fontosnak tartják hangsúlyozni ezeknek a tendenciáknak a tudatosítását és a felkészülést a kezelésükre” (FELMÉRY, 2021: 13.).

Bízunk abban, hogy az EMPACT platformja a 2022–2025 közötti időszakban ezeket a törekvéseket érvényesíteni tudja.

Felhasznált irodalom

- AERTS, S. (2021): *Mythbuster: The fight against serious and organised crime: international cooperation or local approaches?* Brussels: EUCPN.
https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/2109_Mythbuster_3_LR_0.pdf.
- BARABÁS T. – IRK F. (2001): Gazdaság, bűnözés, gazdasági bűnözés, szervezett gazdasági bűnözés. I. rész. *Kriminológiai Tanulmányok*, 38. szám, 60–87.
- BARABÁS A. T. – FARKAS K. – KISS A. (2021): Az új Be. egyes meghatározó jogintézményei. A sértetti pozíció erősödése, eljárásgyorsítás, -egyszerűsítés. *Kriminológiai Tanulmányok*, 58. szám, 157–184.
https://www.okri.hu/images/stories/KT/KT58_2021/KT58_honlap.pdf.

- BENDZSEL M. – EMÖD P. – KÁRMÁN G. (szerk.) (2019): *Műtárgyhamisítás magyar szemmel: Ocsút a bűzától*. Budapest: Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, Országos Kriminológiai Intézet–Kieselbach Galéria.
- BOLYKY O. – PÓCZIK SZ. – SÁRIK E. (2019): Külföldi bűnelkövetők Magyarországon és a 2015-ben kezdődött migrációs válság. *Ügyészek Lapja*, 1. szám, 67–86.
<http://ugyeszeklapja.hu/?p=790>.
- BOLYKY O. – SÁRIK E. (2021): A bűnszervezet büntetőjogi szabályozása és a bizonyítás nehézségei a jogszabály-módosítás előtt. *Kriminológiai Tanulmányok*, 58. szám, 68–91.
https://www.okri.hu/images/stories/KT/KT58_2021/KT58_honlap.pdf.
- BÖRÖCZ M. (2021): Az európai IT-biztonság jelenlegi kihívásai. *Belügyi Szemle*, 69. évf., 12. szám, 2227–2243. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.12.10>.
- COLNERIC, N. (2021): *Legal opinion commissioned by MEP Patrick Breyer, The Greens/EFA Group in the European Parliament. Legal Opinion Screening for Child Pornography*.
<https://www.patrick-breyer.de/wp-content/uploads/2021/03/Legal-Opinion-Screening-for-child-pornography-2021-03-04.pdf>.
- CROCKER, R. – WEBB, S. – SKIDMORE, M. – GARBER, S. – GILL, M. – GRAHAM, J. (2019): Tackling Local Organised Crime Groups: lessons from research in two UK cities. *Trends in Organized Crime*, 22(4), 433–449. <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-018-9335-x>.
- DERES P. (2021): *Az elkobzás vagy a vagyoneklobzás alá eső vagyon, valamint a polgári jogi igény fedezetét képező, külföldön fellelhető vagyon biztosítása*. Kutatási jelentés. Budapest: Országos Kriminológiai Intézet.
- DERES P. (2022): Kiberbiztonság, kiberbűnözés – Helyzetkép a Covid-19-pandémia időszakából. *Kriminológiai Tanulmányok*, 59. szám, 29–46.
https://www.okri.hu/images/stories/KT/KT59_2022/003_Deres_29-46.pdf.
- DERES, P. – FARKAS, K. – KÁRMÁN, G. (2022): Asset Recovery: Theory, International and Hungarian Standards. In: VIRÁG, GY. (ed.): *Combating cybercrime, corruption and money laundering: Training for Judicial Academies of Visegrad 'V4' Countries (BBA-5.3.3/10-2019-00007 Fight Against Serious and Organised Crime in the Prosecution Service)*. *Studies on Criminology*, 59, Special Issue 2, 290–309.
- FELMÉRY Z. (2021): *A szervezett bűnözés hatása az európai gazdasági és társadalmi helyzetre. A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékeléséről szóló 2021. évi Europol jelentés ismertetése*. Elemzések, 2021/20. Budapest: NKE Stratégiai Védelmi Kutatóintézet.
<https://tinyurl.hu/0xEo>.
- GERRY, F. – SHAW, P. (2019): Emerging and Future Technology Trends in the Links between Cybercrime, Trafficking in Persons and Smuggling of Migrants. In: *First International Conference on Transdisciplinary AI (TransAI)*. Laguna Hills: Institute of Electrical and Electronics Engineers, 1–9.
<https://doi.org/10.1109/TransAI46475.2019.00009>.

- GYARAKI R. (2019): A kiberbűncselekmények megjelenése és helyzete napjainkban. In: MEZEI K. (szerk.): *A bűnügyi tudományok és az informatika*. Budapest–Pécs: MTA TK Jogtudományi Intézet– Pécsi Tudományegyetem ÁJK, 83–103.
https://jog.tk.hu/uploads/files/05_buntetojog_informatika_GYARAKIR.pdf.
- HEGYALJAI M. (2014): Az EMPACT mint rendészeti válasz az európai bűnözésre. In: GAÁL GY. – HAUZINGER Z. (szerk.): *Tanulmányok a „Biztonsági kockázatok – rendészeti válaszok” című tudományos konferenciáról*. Pécs: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja, 127–134. [Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XV.] <http://www.pecshor.hu/periodika/XV/hegyaljai.pdf>.
- HOBBS, D. (1998): Going Down the Glocal: The Local Context of Organised Crime. *The Howard Journal of Criminal Justice*, 37(4), 407–422.
- KÁRMÁN, G. (2018): Experiences of the Hungarian Criminal Jurisdiction Concerning the Illicit Trafficking of Cultural Property. *Criminal Justice Issues*, 18(5–6), 159–167.
<https://krimteme.fkn.unsa.ba/index.php/kt/article/view/251/248>.
- KORINEK L. (2018): A szervezett bűnözés kriminológiája. In: FINSZTER G. – KORINEK L. – VÉGH ZS. (szerk.): *Ünnepi kötet a 70 éves Dános Valér tiszteletére*. Budapest: Belügyminisztérium, 64–75.
- KÓ, J. (2021): Results of the second analysis. Corruption offences in Hungary. In: BARABÁS, A. T. (ed.): *Distinguishing criteria between petty and high-ranking corruption. Countries' case studies*. Budapest: National Institute of Criminology, 260–278.
https://www.okri.hu/images/stories/CRITCORPROJECT/CaseStudies_2021.pdf.
- MCLEAN, J. – DENSLEY, A. – DEUCHAR, R. (2018): Situating Gangs within Scotland's illegal Drugsmarket(S). *Trends in Organized Crime*, 21, 147–171.
- NAGY L. T. (2021): A rablás néhány büntetőjogi kérdéséről egy empirikus kutatás kapcsán. *Kriminológiai Tanulmányok*, 58. szám, 185–202.
https://www.okri.hu/images/stories/KT/KT58_2021/KT58_honlap.pdf.
- PÁDÁR ZS. – NOGEL M. – KOVÁCS G. – GÁRDONYI G. – ZENKE P. (2022): A vadvilági bűnözés sajátos kriminalisztikai kihívásai Magyarországon. *Belügyi Szemle*, 70. évf., 9. szám, 1727–1748. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.9.1>.
- PÓCZIK SZ. (2021): Embercsempészás, nemzetközi bűnügyi együttműködés, ítélethozatal. *Belügyi Szemle*, 69. évf., 10. szám, 1851–1868. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.10.12>.
- RICCARDI, M. (2018): Soc Infiltration in Europe: An Overview. In: SAVONA, E. U. – RICCARDI, M. (eds.): *Mapping the Risk of Serious and Organised Crime Infiltration in Europe*. Milan: Transcrime – Università Cattolica del Sacro Cuore, 35–54.
https://www.transcrime.it/wp-content/uploads/2018/12/MORE_FinalReport.pdf.
- RITTER I. (2020): Karanténban a drogpia? A COVID 19 pandémia hatásai a globális drogpiacon. *Ügyészek Lapja*, 27. évf., 4–5. szám, 35–49.
<http://ugyeszeklapja.hu/?p=2973>.

- SZABÓ J. – CSAPUCHA B. (2020a): A gyermekpornográfia tényállása a jogerős bírósági ítéletek tükrében, különös tekintettel a fiatalok elkövetőkre. 1. rész. *Ügyészségi Szemle*, 2. szám, 22–37. <https://ugyeszsegiszemle.hu/pdf/2020-02.pdf>.
- SZABÓ J. – CSAPUCHA B. (2020b): A gyermekpornográfia tényállása a jogerős bírósági ítéletek tükrében, különös tekintettel a fiatalok elkövetőkre. 2. rész. *Ügyészségi Szemle*, 3. szám, 6–21. <https://ugyeszsegiszemle.hu/pdf/2020-03.pdf>.
- SZABÓ L. (2022): *Kiberbiztonság – a jövő kihívása. A „Tudomány és Művészet Kórleltana” című kurzus XIV. szemeszterének 335. nyilvános előadása*. Semmelweis Egyetem, Budapest, 2022. november 10.
- SZONGOTH R. – VETTER D. (2018): Nemzetközi bűnügyi együttműködés a kiberbűnözés területén. *Belügyi Szemle*, 7–8. szám, 7–21. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2018.7-8.1>.
- TILKI K. (2022a): XVIII. Fejezet. A környezet büntetőjogi védelme. In: BÁNDI GY. (szerk.): *Környezetjog*. Budapest: Szent István Társulat, 409–424.
- TILKI K. (2022b): A természetkárosítás bűncselekménye felderítésének és vizsgálatának kérdései. In: TILKI K. (szerk.): *Természetkárosítás a jogalkalmazók aspektusából*. Budapest: OKRI, 49–59.
https://www.okri.hu/images/stories/konyvajanlo/2022/Tilki/TK_websec.pdf.
- VIRÁG GY. (szerk.) (2022): A számítógépes bűnözés, a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem. Képzés a visegrádi „V4” országok igazságügyi akadémiai számára. *Kriminológiai Tanulmányok*, 59/1. különszám.
- WINDT SZ. (2021): Emberkereskedelem és a (közösségi) rendőrség. In: BARABÁS A. T. – CHRISTIÁN L. (szerk.): *Navigare necesse est. Ünnepi tanulmányok a 75 éves Németh Zsolt tiszteletére*. Budapest: Ludovika Egyetemi Kiadó, 519–526.